

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3390

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het gedwongen verhuizen van een gehandicapte bewoner*. (Ingezonden 26 juni 2009)

1

Wat is uw reactie op het bericht van de Initiatiefgroep Beschermd Terrein Sherpa (IGBTS), dat de bewoner A. gedwongen moet verhuizen van het terrein?¹

2

Bent u van mening dat een eenzijdig besluit van Sherpa over de toekomst van de woonplaats strijdig is met uw beleid om de «cliënt» centraal te stellen? Zo neen, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hiertegen ondernemen?

3

Bent u van mening dat argumenten als «wooncarrière» van een bewoner van een beschermd gebied en op een beschermd terrein eenzijdig kunnen worden gebruikt als het gaat om een bewoner die zelf niet kan praten en geen familie heeft in Nederland? Zo ja, kunt u dat toelichten? Zo nee, wat gaat u doen om dit te voorkomen?

4

Waar kan een bewoner naar toe wanneer hij of zij niet instemt met het besluit van Hogerhand?

5

Bent u van mening dat bewoners zonder assertieve familieleden of

verwanten even sterk in de schoenen staan als bewoners die zo een netwerk wel hebben? Kunt u uw antwoord toelichten?

6

Wat is uw oordeel over het feit dat Sherpa een expliciet geuite wens van een groep om bij elkaar te blijven en met elkaar te verhuizen naar een nieuwe woning op het terrein negeert? Bent u van mening dat groepen bewoners, net als «gewone gezinnen», bij elkaar moeten kunnen blijven als zij dat willen en dat de leiding van een instelling zo'n wens niet mag doorkruisen? Kunt u uw antwoord toelichten?

7

Bent u bereid uit te zoeken hoe vaak vergelijkbare zaken plaatsvinden? Zo neen, waarom niet?

8

Wat is uw oordeel over het bericht dat Sherpa en Amerpoort geen bestuurlijke fusie aangaan, naar aanleiding van het rapport-Simons?² Kunt u uw antwoord toelichten?

9

Wat is de vertrekpremie van de bestuurders en directeuren die zijn opgestapt naar aanleiding van het rapport-Simons?

10

Wat is uw oordeel over het handelen van de Raad van Toezicht in deze kwestie, maar ook in de voorgaande?

Bent u van oordeel dat deze assertief genoeg is geweest, in het licht van diverse negatieve rapporten, over tekorten op de begroting, incidenten met de medische zorg, vertrek van personeel en bewoners, onvrede bij personeel en familie en een jarenlang te hoog ziekteverzuim (7,24%)? Kunt u uw antwoord toelichten?

11

Kunt u bevestigen dat Open Ankh (nu Zorgcoöperatie Nederland en eigenaar van het instellingsterrein) connecties heeft met het bouwbedrijf Heijmans en met de Raad van Toezicht van Sherpa?

12

Hoe oordeelt u over deze verwevenheid van posities c.q. belangen? Bent u van mening dat dit in het belang is van de kwaliteit van de zorg? Kunt u uw antwoord toelichten?

13

Bent u van oordeel dat Sherpa financieel gezond is? Waar baseert u dit op?

14

Bent u van mening dat het een ernstige zaak is dat een onderzoek (rapport Simons) moet uitwijzen dat de financiële huishouding niet in orde is, terwijl er wel goedgekeurde accountantsverklaringen worden afgegeven? Kunt u uw antwoord toelichten?

15

Wat is uw oordeel over het negeren van signalen uit de OR, de Centrale Vertegenwoordigersraad, de Cliëntenraad en de Initiatiefgroep Beschermd Terrein Sherpa (IGBTS) door de Raad van Toezicht dat zij geen vertrouwen meer hebben in de bestuurder? Kunt u uw antwoord toelichten?

16

Bent u ervan op de hoogte dat uit het rapport-Simons van januari 2009 de conclusie kan worden getrokken dat dit bestuur heeft gefaald? Hoe oordeelt u over het aanblijven?

17

Bent u van mening dat «communicatieproblemen» de oorzaak zijn van het afwijzen van de plannen rond de «omgekeerde integratie» op het terrein De Zandheuvel?^{3, 4}

18

Bent u ervan op de hoogte dat het Woonwensenonderzoek dat in 1998 in Sherpa is gehouden, volgens de bestuurder zou zijn «kwijtgeraakt», terwijl dit onderzoek had kunnen aantonen hoeveel cliënten op het instellingsterrein willen blijven wonen, maar dat tegelijkertijd dus wel cliënten zonder overleg met hun groep naar wijken worden verhuisd? Wat is uw mening over deze gang van zaken?

19

Kunt u bevestigen dat een WOB-procedure is gestart om dit Woonwensenonderzoek uit 1998 alsnog boven tafel te krijgen? Zo ja, wat is de stand van zaken van deze procedure? Zo neen, waarom niet?

20

Bent u bereid, nu er blijkbaar cliënten zonder overleg uit hun groep naar wijken worden verhuisd, de regels aangaande het verplichte leefwensenonderzoek uit de WTZi te gaan controleren en Sherpa te dwingen alsnog een geobjectiveerd leefwensenonderzoek te laten uitvoeren door een onafhankelijk bureau? Zo neen, waar maakt u uit op dat het nu voldoende geregeld is? Zo ja, hoe gaat u dat doen?

21

Kunt u de Kamer meer vertellen over het onderzoek dat de Nationale

Ombudsman doet naar de rol van de Inspectie bij Sherpa? Zo nee, waarom niet?

¹ Brief van Initiatiefgroep Beschermd Terrein Sherpa aan Raad van Toezicht Sherpa d.d. 11 juni 2009 m.b.t. verzoek stopzetten afgedwongen verhuizingen.

² Zorgvisie, 21 april 2009: «Fusie Amerpoort en Sherpa van de baan»

<http://www.zorgvisie.nl/nieuws/nieuwsoverzicht/nieuwsartikel/Fusie-Amerpoort-en-Sherpa-van-de-baan.htm>

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1518.

⁴ Zorgvisie, 15 augustus 2008: «Gemeente Baarn fluit Sherpa terug».

<http://www.zorgvisie.nl/nieuws/nieuwsoverzicht/nieuwsartikel/Gemeente-Baarn-fluit-Sherpa-terug.htm>

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bussemaker** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 5 augustus 2009)

1

Op basis van de uitkomsten van het Persoonlijk Ondersteuningsplan (POP) heeft de instelling geoordeeld dat het, gelet op de fysieke omstandigheden van de betrokken cliënt, beter zou zijn deze cliënt in een aangepaste woning te herhuisvesten. Bij de afweging van belangen heeft de instelling zich ook laten bijstaan door een externe gedragswetenschapper. Ook heeft de instelling met de directe familie over deze verhuizing gesproken en daarvoor instemming verkregen. Dit lijkt mij een zorgvuldige afweging.

2

Zoals onder 1 is aangegeven heeft de instelling als uitkomst van de POP van de cliënt geoordeeld dat een andere huisvestingssituatie gewenst is vanwege diens fysieke beperkingen. De instelling heeft alvorens dit besluit te nemen daarover nauw overleg met de familie gevoerd en zich laten bijstaan door een externe deskundige. Gelet op deze acties kan ik niet anders oordelen dan dat de cliënt bij het te nemen besluit «centraal» heeft gestaan.

3

In mijn brief van 13 juni 2008 met als onderwerp «Zeker van zorg, nu en straks» (Kamerstuk 30597, nr. 15) aan

uw Kamer heb ik u gemeld dat keuzevrijheid en diversiteit in wonen essentieel zijn voor goede zorg aan kwetsbare mensen. Leidend daarbij is dat cliënt moeten kunnen kiezen hoe en waar zij de zorg van de instelling ontvangt. In dit kader ben ik dan ook van mening dat in de POP/Zorgplan van de cliënt afspraken moeten worden gemaakt over hoe invulling wordt gegeven aan de feitelijke zorg en eventueel met welk ontwikkelingsdoel. De manier van wonen (wooncarrière) kan daar een wezenlijk onderdeel van uitmaken. In dat opzicht kunnen POP's en het woonwensenonderzoek een goede bron van informatie geven hoe de cliënt wil gaan wonen nu en in de toekomst. Ik ben dan ook van mening dat met deze instrumenten, samen met het advies vanuit de cliëntenraad over de huisvesting voldoende waarborgen aanwezig zijn om een transparant beeld te krijgen van wat de cliënt feitelijk wil. Het «voorsorteren» zoals door u bedoeld wordt hierdoor afdoende tegengegaan.

4

Op grond van de Wet Klachtenrecht Cliënten zorgsector kan de bewoner of zijn vertegenwoordiger(s) via de bij de instelling functionerende klachteninstanties (cliëntenraad, cliëntenvertrouwenspersoon, klachtencommissies e.d.) bezwaar aantekenen tegen een te nemen of genomen besluit van de instelling.

5

Zoals bij vraag vier is gemeld staan tegenover een door de instelling genomen besluit voldoende mogelijkheden open om hiertegen in verweer te komen. Dit kan de door u opgemerkte discrepantie afdoende compenseren.

6

Zoals ik bij vraag drie heb aangegeven moet de woonwens van de cliënt zoveel mogelijk leidend zijn bij de invulling daarvan. Sherpa heeft aangegeven deze mening in principe te delen. Er kunnen zich echter in de loop der tijd veranderende omstandigheden voordoen die de invulling van deze woonwens op grond van zorginhoudelijke redenen onmogelijk maken. Ik denk hierbij aan de fysieke gesteldheid of een

veranderd individueel gedrag ten opzichte van de bestaande groep. In een dergelijk situatie moet de instelling, met afweging van alle relevante factoren, beoordelen of een andere woonomgeving dan de huidige een beter perspectief oplevert voor het individu of de groep in zijn geheel.

7

Eerder heb ik aangegeven dat de woonwens van de cliënt leidend moet zijn bij de invulling daarvan. Als de zorgverlener daarvan afwijkt, moet hij de cliënt daarover gemotiveerd informeren. Hiertegen kan de cliënt of zijn vertegenwoordiger op de eerder aangegeven wijze reageren. Ik ben van mening dat er voldoende mogelijkheden zijn om tegen een genomen besluit in verweer te komen. Daarom ben ik van mening dat een door u gevraagd onderzoek geen meerwaarde biedt.

8

Beide instellingen werken op een groot aantal terreinen al jaren nauw samen. Deze samenwerking wordt niet verstoord door het uitstel van de voorgenomen fusie. Ik heb begrepen dat het uitstel vooral is ingegeven om volledig duidelijkheid te krijgen over de eigendomsverhoudingen bij een van de fusiepartners (Sherpa). Dat partijen over deze belangrijke kwestie een uitstel in het fusietraject inlassen, lijkt mij begrijpelijk.

9

Er zijn 2 directeuren opgestapt. Aan de ene directeur is een afvloeiingsregeling toegekend met hantering van een fictieve opzegtermijn van negen maanden (€ 80.000), met de andere directeur is na een uitspraak van de kantonrechter een afkoopregeling overeengekomen conform de kantonrechterformule.

10

Voor 1 november 2007 stond Sherpa onder verscherpt toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). Met de verbeteringen die de instelling heeft doorgevoerd is dit verscherpt toezicht op 1 november 2007 opgeheven. Hierna heeft de IGZ, in het kader van het gefaseerd toezicht, de instelling nog tweemaal bezocht. De onderzoeksrapporten van deze bezoeken staan op www.igz.nl. In augustus zal opnieuw een regulier accountgesprek met de Raad van Bestuur plaatsvinden.

De Inspectie heeft mij ook gemeld dat de zorg voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Aanvullend wordt opgemerkt dat de Cliëntenraad en de cliëntvertegenwoordigers ook geen andere signalen aan de Inspectie hebben afgegeven.

Daar waar u verwijst naar het rapport Simons is het belangrijk op te merken dat het bestuur van Sherpa, gelet op de veranderende omstandigheden, duidelijkheid wilde verkrijgen met welke (financiële) risico's Sherpa nu en op de middellange termijn geconfronteerd kan worden. Een externe deskundige (Simons) heeft daarom een foto van deze risico's gemaakt. Uit deze foto blijkt dat bij Sherpa op bepaalde onderdelen van de bedrijfsvoering sprake is van een zekere onbalans. De adviseur doet aanbevelingen om uit deze «onbalans» situatie te geraken. Het is aan de instelling hier op een verstandige wijze invulling aan te geven.

Ten aanzien van uw vragen over de financiële positie van de instelling merk ik op dat uit de gecertificeerde jaarrekening 2008 blijkt dat de instelling financieel gezond is maar dat neemt niet weg dat de certificerende accountant aandacht heeft gevraagd voor de toenemende algemene risico's als gevolg van de invoering van integrale tarieven (2011) en de ontwikkelingen rond het vastgoed ondermeer als gevolg van het intrekken van het bouwregiem (2009).

In het meerjarenbeleidsplan van de instelling worden maatregelen voorbereid om aan deze gememoreerde risico's het hoofd te bieden.

Zowel het accountantsrapport als het rapport Simons geven aanbevelingen. In verband hiermee heb ik de Inspectie van deze bevindingen op de hoogte gebracht met het verzoek deze aanbevelingen bij het regulier overleg met het bestuur te betrekken. Alles bij elkaar heb ik geen signalen dat de raad van toezicht onverantwoord gehandeld heeft.

11

Er bestaat geen directe connectie tussen het bestuur van het bouwbedrijf Heijmans en de Raad van Toezicht van Sherpa. Sherpa is voor zijn onroerend goed participant in de Open Ankh, nu Zorgcoöperatie

Nederland. Zoals uit het jaarverslag van de Open Ankh blijkt was haar voorzitter ook commissaris bij eerder genoemd bouwbedrijf. Voor de connecties is het belangrijk op te merken dat Heijmans nooit bouwactiviteiten voor Sherpa heeft verricht.

12

Zie antwoord op de vragen 10 en 11.

13

Zie antwoord op vraag 10.

14

Zie antwoord op vraag 10 .

15

De Raad van Toezicht heeft zich na het verschijnen van het rapport Simons uitvoerig verstaan met de verschillende geledingen binnen Sherpa, waaronder de ondernemingsraad en de cliëntenraad. Uitkomst van deze discussie is dat alle geledingen zich hebben uitgesproken in gezamenlijkheid met de bestuurder te blijven werken aan het verbeteren van de kwaliteit en de organisatie van de dienstverlening van Sherpa.

16

Zie antwoord op vraag 10.

17

In antwoord op eerdere Kamervragen (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1518) heb ik aangegeven dat het primair een taak is van de besturen om communicatieproblemen tussen cliënten en hun vertegenwoordigers, lokale overheden en andere belanghebbenden en de instelling op te lossen. Begrepen is dat Sherpa en de Amerspoort, de gemeente Baarn en de provincie Utrecht de omgekeerde integratie nog steeds als uitgangspunt hanteren om te komen tot de beoogde parkwijk De Zandheuvel. Het mislukken van deze plannen door communicatieproblemen is dan ook niet aan de orde.

18 en 19

Bij brief van 30 maart 2009 is op grond van de Wet openbaarheid van bestuur een afschrift van het rapport met de resultaten van het woonwensenonderzoek uit 1998, uitgevoerd door de instelling Sherpa (toen Eemeroord) uit Baarn toegezonden aan de nieuwsrubriek

Netwerk. Hierbij treft u een afschrift van de brief aan Netwerk en het betreffende woonwensenonderzoek. Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik u een afschrift van het u eerder toegezegde rapport over de resultaten naar de invloed van verhuizen op de kwaliteit van het bestaan binnen Sherpa te zenden. De uitkomsten uit deze rapportage zijn redelijk positief.¹

20

Ik ben daartoe niet bereid. Zoals ik in mijn antwoorden op uw vragen 1 t/m 4 heb aangegeven zijn er bij Sherpa voldoende instrumenten beschikbaar om een juist beeld te kunnen verkrijgen waar de cliënt wil wonen nu en in de toekomst.

21

Dat kan ik nu nog niet, omdat dat onderzoek van de Nationale Ombudsman nog loopt.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.